

הַלְבוֹת בְּלָאִים פֶּרֶק ד

א. מִתֵּר לְזֶרַע שְׁתֵּי שׁוּרוֹת זֹו בְּצַד זֹו שְׁלֶקְשׁוּאִין, וְשְׁתֵּי שׁוּרוֹת בְּצִדָּן שְׁלִדְלוּעִין, וְשְׁתֵּי שׁוּרוֹת שְׁלִפּוֹל הַמְצָרִי, וְתֵלֶם בֵּין כָּל מִין וּמִין. אָבֵל לֹא יִזְרַע שׁוּרָה אַחַת שְׁלֶקְשׁוּאִין, וְשׁוּרָה אַחַת שְׁלִדְלוּעִין, וְשׁוּרָה אַחַת שְׁלִפּוֹל הַמְצָרִי אֵף עַל פִּי שְׁהַתֵּלֶם מִבְּדִיל בֵּין כָּל מִין וּמִין: מִפְּנֵי שְׁמִינִין אֱלוֹ עֲלִים שְׁלֶהֱן אַרוּכִין וְנִמְשְׁכִין וּמִסְתַּבְּכִין; וְאִם יִזְרַע שׁוּרָה בְּצַד שׁוּרָה, יִתְעַרֵּב הַכֹּל וְיִרְאוּ כְּנִזְרַעִין בְּעֶרְבוּכִיהָ.

ב. הִיתָה שְׁדָהּוּ זְרוּעָה מִין מְמִינֵי יִרְקוֹת, וּבִקֵּשׁ לְזֶרַע בְּתוֹכָהּ שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת שְׁלִדְלוּעִין עוֹקֵר מִן הַיֶּרֶק מְקוֹם שְׁזוּרַע בּוֹ שׁוּרָה שְׁלִדְלוּעִין, וּמִבְּדִיל בֵּינָהּ וּבֵין הַיֶּרֶק בְּתֵלֶם, וּמִנִּיחַ מִן הַיֶּרֶק רֹחַב שְׁתֵּים עָשָׂרָה אַמָּה, וְעוֹשֶׂה שׁוּרָה שְׁנִיָּה שְׁלִדְלוּעִין, וּמִבְּדִיל בֵּינָהּ וּבֵין הַיֶּרֶק בְּתֵלֶם; וְכֵן עַד מְקוֹם שִׁירְצָה, שְׁנִמְצָא בֵּין כָּל שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שְׁלִדְלוּעִין שְׁתֵּים עָשָׂרָה אַמָּה. אָבֵל פָּחוֹת מִכָּאן, אֲסוּר מִפְּנֵי שְׁהָעֲלִין מִסְתַּבְּכִין מִכָּאן וּמִכָּאן בַּיֶּרֶק שְׁבִינִיָּהֶם, וְנִרְאָה הַכֹּל כְּאִלוֹ נִזְרַע בְּעֶרְבוּכִיהָ.

ג. הִיתָה שׁוּרָה שְׁלִדְלַעַת זְרוּעָה, אֲפִלּוּ דִלַעַת יְחִידִית, וּבֹא לְזֶרַע בְּצִדָּהּ תְּבוּאָה מִרְחִיק בֵּית רִבְעִי: שְׁהָרִי נִמְשְׁכוּ עָלֶיהָ, וְהִחְזִיקָהּ מְקוֹם גָּדוֹל. וְכָל דָּבָר שֶׁיִּהְיֶה בְּתוֹךְ בֵּית הָרִבְעִי שְׁמִרְחִיקִין בֵּין שְׁנֵי הַמִּינִין עוֹלָה מִן הַמִּדָּה, כְּגוֹן הַקֶּבֶר וְהַסֵּלַע וְכִיּוּצָא בָּהֶן.

ד. הַתֵּלֶם אוֹ אִמַּת הַמַּיִם שֶׁהֵן עֲמוּקִים טַפַּח זוֹרַעִין לְתוֹכָן שְׁלוּשָׁה מִינֵי זְרוּעוֹנִים, אֶחָד עַל שְׁפַת הַתֵּלֶם מִכָּאן וְאֶחָד מִכָּאן וְאֶחָד בְּאֶמְצָע. וּמִתֵּר לְנִטֵּעַ שְׁנֵי מִינִין בְּתוֹךְ גִּמָּה אַחַת, וְאֲפִלּוּ קִישׁוֹת וְדִלַעַת וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה מִין זֶה נוֹטֵה מֵעַל שְׁפַת הַגִּמָּה לְכָאן וְהַמִּין הָאֲחֵר נוֹטֵה לְצִד הַשְּׁנִי, וְיִרְאוּ נִבְדָּלִין זֶה מִזֶּה. וְכֵן אִם נִטֵּעַ אַרְבָּעָה מִינִין בְּתוֹךְ הַגִּמָּה, וְהִפְכֵן לְאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ הָרִי זֶה מִתֵּר.

ה. הָרוּצָה לְזֶרַע שְׁדָהּוּ מִשְׁר מִשְׁר מִכָּל מִין מִרְחִיק בֵּין כָּל מִשְׁר וּמִשְׁר שְׁתֵּי אַמּוֹת עַל שְׁתֵּי אַמּוֹת, וּמִצָּר וְהוֹלֵךְ עַד שְׁלֹא יִשָּׂאֵר בִּינִיָּהֶן בְּסוֹף הַמִּשְׁר אֲלֹא כָּל שְׁהוּא: שְׁהָרִי הֵן נִרְאִין שְׁלֹא נִזְרַעוּ בְּעֶרְבוּכִיהָ.

ו. רָצָה לַעֲשׂוֹת שְׁדָהּוּ קֶרְחַת קֶרְחַת מִכָּל מִין לֹא יַעֲשֶׂה בְּתוֹךְ כָּל בֵּית סָאָה יִתֵּר עַל תִּשְׁעֵי קֶרְחוֹת, כָּל קֶרְחַת מֵהֵן בֵּית רִבְעִי; וְנִמְצָא רְחוּק בֵּין כָּל קֶרְחַת וְקֶרְחַת, קְרוֹב לַעֲשֹׂר אַמּוֹת פָּחוֹת רְבִיעַ שְׁכָל בֵּית סָאָה חֲמִשִּׁים עַל חֲמִשִּׁים. וְמָה בֵּין הַמִּשְׁר לְקֶרְחַת, שְׁהַמִּשְׁר אַרְוֵךְ וְהַקֶּרְחַת מְרַבַּעַת.

ז. מִינֵי יִרְקוֹת שְׁאִין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְזֶרַע מֵהֶם אֲלֹא מַעֲט מַעֲט, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ מִתֵּר לְזֶרַע מֵהֶם אֲפִלּוּ חֲמִשָּׁה מִינִין בְּתוֹךְ עֲרוּגָה אַחַת, שְׁהִיא שְׁשֶׁה טַפָּחִים עַל שְׁשֶׁה טַפָּחִים: וְהוּא שֶׁיִּזְרַע אַרְבָּעָה מִינִין בְּאַרְבַּע רוּחוֹת עֲרוּגָה, וְאֶחָד בְּאֶמְצָע, וְיִרְחִיק בֵּין כָּל מִין וּמִין כְּמוֹ טַפַּח וּמִחְצָה, כְּדִי שְׁלֹא יִינָקוּ זֶה מִזֶּה. אָבֵל יוֹתֵר עַל חֲמִשָּׁה מִינִין, לֹא יִזְרַע וְאֵף עַל פִּי שְׁמִרְחִיק בִּינִיָּהֶם לְפִי שְׁמִינִין הָרַבָּה בְּעֲרוּגָה כְּזוֹ, הָרִי הֵן כְּנִטּוּעִין בְּעֶרְבוּכִיהָ.

ח. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּעֲרוּגָה שְׁהִיא בְּחֶרְבָּה וְאִין שֵׁם זֶרַע חוּצָה לָּהּ. אָבֵל עֲרוּגָה בֵּין עֲרוּגוֹת, אֲסוּר לְזֶרַע בָּהּ חֲמִשָּׁה מִינִין: שְׁאִם יִזְרַע בְּכָל רוּחַ מְעֲרוּגָה זֹו, וּבְכָל רוּחַ מְעֲרוּגוֹת

שְׁסָבִיבוּתֶיהָ יֵרָאֶה הַכֹּל כְּמַעֲרָב. וְאִם הָטָה עֲלֵין שְׁפַעֲרוּגָה
זוֹ לְכָאן, וְעֲלִין שְׁפַעֲרוּגָה שְׁבַעֲדָה מִכָּאן, עַד שִׁירָאוּ מִבְּדָלִים
מִתָּר; וְכֵן אִם עָשָׂה תֵּלֶם בֵּין כָּל עָרוּגָה לְעָרוּגָה, מִתָּר.

ז. וְאִסּוּר לְזָרַע חוּץ לְעָרוּגָה בְּלֹא תֵּלֶם וּבְלֹא נֻטִּיה, וְאִפְּלוּ
כְּנֶגֶד הַקֶּרְנוֹת שֶׁלְעָרוּגָה שְׂאִין בָּהֶן זֶרַע: גִּזְרָה שְׁמָא יִזְרַע
אַרְבַּעַת הַמִּינִין בְּאַרְבַּע זְוִיּוֹת עָרוּגָה, וְיִזְרַע מִינִין אֲחֵרִים חוּצָה
לָהּ כְּנֶגֶד הַזְוִיּוֹת, וְנִמְצָא הַכֹּל מְעֲרָב.

י. הִיתָה הָעָרוּגָה שְׂשָׂה עַל שְׂשָׂה, וְהָיָה לָהּ גָּבוּל טַפַּח סָבִיב
מִתָּר לְזָרַע בָּהּ וְאִפְּלוּ שְׂמוֹנָה עָשָׂר מִין: שְׁלוֹשָׁה עַל כָּל גָּבוּל
וּגָבוּל, וְשְׂשָׂה בְּאַמְצָע; וְיִרְחִיק בֵּין כָּל מִין וּמִין טַפַּח וּמִחְצָה.
וְלֹא יִזְרַע רֹאשׁ הַלֶּפֶת בְּתוֹךְ הַגָּבוּל, שְׁמָא יִמְלָאֶהוּ. יֵתֵר עַל זֶה,
לֹא יִזְרַע.

יא. וְאִסּוּר לְזָרַע בְּעָרוּגָה מִינֵי זֶרַעִים כְּעֻנֵּין זֶה, מִפְּנֵי שֶׁהֵן
נִרְאִין כְּלֵאִים; אֲבָל מִינֵי יִרְקוֹת הוֹאִיל וְאִין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְזָרַע
מִהֵן אֵלָּא מַעֲט מַעֲט, הֲרִי זֶה מִתָּר כִּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

יב. גָּבוּל שֶׁהָיָה גָּבוּהַ טַפַּח, וְזָרְעוּ בּוֹ מִינִין הֶרְבֵּה כִּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ,
וְנִתְמַעֲט מִטַּפַּח מֵאַחַר שֶׁנִּזְרַע בּוֹ כָּשֵׁר, שֶׁהָיָה כָּשֵׁר מִתְחַלְתּוֹ.

יג. הָרוּצָה לְמִלְאוֹת כָּל גִּנְתּוֹ מִינֵי יֶרֶק רַבִּים, וְלֹא יִרְחִיק
בֵּינֵיהֶם עוֹשָׂה הַגֶּנֶה כָּלָה עָרוּגוֹת עָרוּגוֹת מְרַבְּעוֹת, אִפְּלוּ שְׂשָׂה
עַל שְׂשָׂה, וְעוֹשָׂה בְּכָל עָרוּגָה חֲמִשָּׁה עֲגוּלִין, אַרְבַּעַת בְּאַרְבַּע
רוּחוֹתֶיהָ וְאַחַד בְּאַמְצָע; וְזוֹרַע מִין בְּכָל עֲגוּל, וְזוֹרַע אַרְבַּעַת
מִינִים אֲחֵרִים בְּאַרְבַּע קֶרְנוֹת עָרוּגָה: נִמְצָאוּ תִּשְׁעָה מִינִין בְּכָל
עָרוּגָה, וְהֵן נִרְאִין מִבְּדָלִין זֶה מִזֶּה; וְאִינוּ מִפְסִיד אֵלָּא מֶה שֶׁבֵּין
הָעֲגוּלִין בְּלֶבֶד שֶׁהוּא מְנִיחוֹ חֶרֶב כְּדֵי שִׁירָאוּ הָעֲגוּלִין מִבְּדָלִין
מִן הַקֶּרְנוֹת, וּמִבְּדָלִין זֶה מִזֶּה.

יד. וְאִם רָצָה שְׁלֹא יִפְסִיד כָּלּוּם אִם הָיוּ הָעֲגוּלִין זְרוּעִין שְׁתֵּי,
זוֹרַע מֶה שֶׁבֵּינֵיהֶן עָרֵב; וְאִם הָיוּ זְרוּעִין עָרֵב, זוֹרַע מֶה שֶׁבֵּינֵיהֶן
שְׁתֵּי: כְּדֵי שִׁירָאוּ מִבְּדָלִין.

טו. מִכָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים נִתְבָּאֵר לָךְ, שֶׁבִּזְמַן שִׁישׁ בֵּין שְׁנֵי הַמִּינִין
הִרְחָקָה הָרְאוּיָה לָהֶם כְּדֵי שְׁלֹא יִינָקוּ זֶה מִזֶּה אִין חוֹשְׁשִׁין
לְמִרְאִית הָעֵין, כִּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ; וּבִזְמַן שִׁירָאוּ מִבְּדָלִים זֶה מִזֶּה
אִין חוֹשְׁשִׁין לִינִיקָתוֹ, אִפְּלוּ הֵן זֶה בְּצַד זֶה כִּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר עֲתָה.